

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 8

Liberec

okresní pracoviště Jablonec nad Nisou

Inspekční zpráva

Dětský domov, Jablonec nad Nisou

Pasecká 20, 466 02 Jablonec nad Nisou

IZO: 102 177 899

Identifikátor ředitelství: 600 029 107

Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad: 28. října 18, 466 01 Jablonec nad Nisou

Čj.	095 95/99-5060
Signatura	kh3ls201

OBSAH

1 ÚVOD	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitel(ka) dětského domova	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá	3
2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM DĚTSKÉHO DOMOVA	4
2.1 Výchovně vzdělávací program dětského domova s příslušnou dokumentací	4
2.2 Bezpečnost z pohledu svěřence	5
2.3 Stimulační úroveň	5
2.4 Další informace o výchovně vzdělávacím programu dětského domova	5
2.5 Přehled o počtu výchovných skupin (rodinných buněk)	6
3 ŘÍZENÍ DĚTSKÉHO DOMOVA	7
3.1 Koncepční záměry dětského domova, plánování	7
3.2 Odborné a pedagogické řízení	7
3.2.1 Organizační struktura dětského domova	7
3.2.2 Personální struktura dětského domova	8
3.2.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků	9
3.3 Kontrolní systém dětského domova, kontrola a hodnocení	9
3.4 Informační systém dětského domova - vnitřní a vnější	10
3.5 Vedení povinné dokumentace	10
3.6 Úroveň spolupráce dětského domova s dalšími zainteresovanými orgány	11
3.7 Výroční zpráva	11
3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu činnosti dětského domova	11
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI .	12
4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným dokumentům a počtu svěřenců	12
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek dětského domova	13
4.3 Hodnocení dětského domova z hlediska rozvoje osobnosti svěřenců, z hlediska výchovné práce a kvality speciálních činností	13
4.4 Hodnocení dětského domova z hlediska znalosti a využívání důležitých inf. o svěřencích	14
4.5 Hodnocení dětského domova z hlediska úrovně výsledků výchovně vzdělávací činnosti	14
4.6 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují činnost dětského domova.....	15
4.7 Hodnocení činnosti zařízení, která jsou součástí dětského domova	15
5 ZÁVĚR	16
5.1 Závěry inspekce	16
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti dětského domova	17
5.3 Datum vyhotovení zprávy	17
5.4 Datum a podpis ředitele(ky) kontrolovaného dětského domova stvrzující převzetí zprávy	17
5.5 Další adresáti zprávy	18
5.6 Připomínky ředitele(ky) dětského domova	18

1 ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti dětského domova dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

23., 24., 26. února 1999

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: PaedDr. Olga Talášková
Člen týmu: Mgr. Božena Vydrová

1.4 Ředitel dětského domova

Mgr. Jiří Hána

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

- Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 35 606/98-21 ze dne 29. 1. 1999,
- změna zřizovací listiny - dodatek č.1 MŠMT ČR č.j. 13 621/99-21 ze dne 8. 2. 1999,
- jmenovací dekret ředitele ze dne 1.srpna 1997 č.j. 25 069/97-60, vydaný MŠMT ČR,
- koncepce dětského domova, organizační řád, vnitřní řád, roční plán činnosti, výroční zpráva za školní rok 1997 -1998, čtrnáctidenní rozpisy služeb, týdenní plány, záznamy vychovatelů - výchovné plány skupin, deníky výchovných skupin, denní záznamy, kronika,
- zápisy z pedagogických porad psaných odděleně pro každé pracoviště, z týdenních porad vychovatelů, z provozních porad, zápisy kontrolních orgánů,
- osobní spisy svěřenců, evidence výdeje léků, knihy úrazů, knihy návštěv - úředních návštěv, návštěv rodičů, evidence dětské pošty,
- vnitřní platový předpis, kritéria pro poskytování osobních příplatků a odměn a s tím související hodnocení pracovníků, pokyn k zachování povinné mlčenlivosti, kniha docházky zaměstnanců, dokumentace k BOZP (evidence proškolení), protokoly o revizích, vnitřní směrnice pro oběh písemností a zpracování dokladů, evidence ošetřovného, režim ostrahy peněžní hotovosti, směrnice o ochraně majetku, klíčový režim, spisový řád, kolektivní smlouva, sešit praxe,
- skartační řád, pracovní řád pro nepedagogické pracovníky, provozní řád jídelny, sanitační řád.

2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM DĚTSKÉHO DOMOVA

2.1 Výchovně vzdělávací program dětského domova s příslušnou dokumentací

Ředitel dětského domova zpracoval v září 1998 dokument „Koncepce rozvoje zařízení pro období 1999 - 2004 - výchovně vzdělávací práce“, který obsahuje nástin základních cílů výchovně vzdělávací práce v dětském domově. Zabývá se formováním biologické, psychické a sociální stránky osobnosti dítěte a psychickým rozvojem svěřenců ve složkách rozumové, citové a volní oblasti. Dokument stanoví hlavní cíle a úkoly výchovně vzdělávací práce v jednotlivých složkách výchovy - výchova k vědeckému světovému názoru (právní vědomí), výchova mravní, pracovní, estetická a tělesná. S dokumentem byli pracovníci seznámeni na pedagogické poradě dne 12. září 1998, což stvrdili svými podpisy.

„Rámcový plán výchovně vzdělávací činnosti na školní rok 1998/1999“ byl vypracován na počátku školního roku a pracovníci s ním byli seznámeni na pedagogické poradě. Uvedený dokument obsahuje analýzu předcházejícího roku, opatření plynoucí z analýzy a dále cíle a prostředky výchovně vzdělávacího programu na období školního roku v oblasti jednotlivých výchov (rozumové, mravní, pracovní, tělesné, estetické, rodinné a v péči o životní prostředí). Je zaměřen také na úkoly na úseku přípravy do školy a na výchovné prostředky v činnosti odpočinkové, rekreační a zájmové.

Po formální stránce uvedený dokument obsahuje určité nedostatky - chybné číslování stran, následné dopisování aktuálního školního roku do předtištěného textu včetně odstavce zabývajících se analýzou předcházejícího školního roku. Tato skutečnost svědčí o formálním přístupu ředitele k tvorbě ročního plánu, který nebyl zpracován pro aktuální období, ale vychází z obecně platných a trvalých úkolů.

V týdenních plánech výchovné činnosti nebyla shledána vazba na výše uvedené dokumenty, jsou zapisovány režimové prvky (vyučování, příprava na vyučování, pobyt venku, případně jízda na kolech, sportovní činnost a podobně), stejně tak v přehledu výchovně vzdělávací práce (denních záznamech). Sporadicky se objevují záznamy týkající se některých oblastí výchovy (výtvarné techniky apod.). Ředitel tak nemá možnost kontroly dodržování a naplňování cílů výchovné a vzdělávací práce.

Individuální výchovné plány jako součást výchovně vzdělávacího programu jsou vypracovány kvalitně, v jedné skupině jsou uvedeny i metody k dosažení výchovných cílů, v pololetí proběhlo jejich hodnocení.

Součástí výchovného systému dětského domova jsou deklarované výchovné prostředky pro odpočinkové a rekreační činnosti a pro přípravu na vyučování. Seznam uvedených prostředků je vyvěšen na nástěnkách.

Negativním zjištěním (na základě rozhovorů se svěřenci, vychovateli a na základě studia týdenních plánů) je skutečnost, že v rámci skutečné výchovné činnosti není věnována dostatečná pozornost přípravě svěřenců na samostatný život, ačkoliv v koncepci i ročním plánu je uvedená oblast dostatečně zmiňována.

Výchovně vzdělávací program dětského domova je kvalitně vypracován, byla shledána vazba na roční plán výchovné práce. Ten je však zpracován formálně a není kompatibilní s týdenními plány výchovné činnosti v jednotlivých skupinách. Individuální plány svěřenců jako součást výchovně vzdělávacího programu jsou na velmi dobré úrovni. V realizaci výchovného programu chybí dostatečné zaměření na přípravu na samostatný život svěřenců. Celkově je oblast hodnocena jako standardní.

2.2 Bezpečnost z pohledu svěřence

Sociálně patologické jevy se v dětském domově objevují (krádeže, pohlavní zneužívání, kouření, zneužívání psychotropních látek). Na základě rozhovorů s dětmi a studia dostupných materiálů (zápisy z porad, denní záznamy, individuální plány) lze konstatovat, že vedení domova tyto jevy průběžně zaznamenává a ve spolupráci s vychovateli a odbornými pracovníky hledá cesty k jejich odstranění.

Při zjištění náznaků negativních projevů je patrná snaha pedagogických pracovníků řešit situaci v počátcích (např. drobné úsluhy). Prevenci je věnována dostatečná pozornost - formou besed, každotýdenního hodnocení s ředitelem i s vychovateli.

Útěky nebyly v poslední době zaznamenány.

Vzhledem k pozorované důvěře mezi svěřenci a pedagogickými pracovníky a příznivému psychosociálnímu klimatu ve výchovných skupinách lze prostředí v dětském domově považovat za relativně bezpečné. Oblast je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

2.3 Stimulační úroveň

Stimulujícími prvky aplikovaného výchovného systému jsou jednak pravidelné týdenní vstupy ředitele (hodnotící besedy), dále přiznávání výše kapesného, povolování mimořádných dovolenek, účast svěřenců na akcích mimo dětský domov a „dětská rada“.

Hodnotící besedy ředitele se konají každý týden, ve svěřencích jsou při nich posilovány autoregulační a sebereflexivní procesy, které v rámci skupinové terapie dynamicky přispívají k výchově k odpovědnosti, učí formulovat vlastní názor, prosadit a obhájit oprávněný zájem. Děti jsou vybízeny k diskusi, k sebehodnocení a k vyjádření vlastních pocitů a myšlenek. Součástí je vyzdvižení kladů a pozitivní hodnocení, objevuje se vyváženě i pokárání s požadavkem sebereflexe svěřence.

Výše kapesného je svěřencům přiznávána na základě hodnocení vychovatelek, jednotlivé skupiny mají určena vlastní pravidla. Svěřencům jsou kritéria známa, akceptují je, což bylo zjišťováno v rámci inspekční činnosti při besedách s dětmi. Bylo zaznamenáno, že systém je orientován pozitivně, represe je užívána vyváženě s kladným hodnocením.

Součástí hodnotícího a stimulačního systému jsou mimořádné vycházky, pobyty v rodinách (dovolenky) a účast na dalších akcích mimo dětský domov (výlety do skal, pobyt na chalupě apod.).

Svěřenci z výchovných skupin v budově na Palackého ulici mají vytvořenu „dětskou radu“, z jejichž jednání jsou pořizovány zápisy. Děti tak mají možnost vyjádřit svá stanoviska a návrhy k různým oblastem činnosti dětského domova a jsou vhodným doplněním autoregulačních procesů.

Uvedenou oblast lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

2.4 Další informace o výchovně vzdělávacím programu dětského domova

Výchovně vzdělávací program není doplněn zájmovými útvary či činnostmi v rámci dětského domova. Pouze dvě z vychovatelek ve volných chvílích vedou děti ke hře na hudební nástroje a k péči o pokojové rostliny.

Několik dětí se účastní zájmových aktivit mimo dětský domov:

- Dům dětí Vikýř v Jablonci nad Nisou - modelářský kroužek (dva svěřenci) a hra na kytaru (jeden),
- Zvláštní škola v Jablonci nad Nisou - jóga (tři), paličkování (jeden),
- soukromě (zdarma) německý jazyk (jeden).

Nabídka dalších zájmových aktivit není dostatečná, děti nemají možnost uplatnit své případné schopnosti, nadání a zájmy v mimoškolní činnosti v rámci dalších výchovných a vzdělávacích aktivit. Oblast je hodnocena jako spíše podprůměrná.

2.5 Přehled o počtu výchovných skupin

Tab. 1 : počet výchovných skupin a svěřenek/svěřenců

Výchovná skupina	Počet svěřenců	MŠ	ZŠ	ZvŠ	Uční	Žáci SŠ	Dívky	Sourozenci
A/Pal.	10	2	3	2	2	1	1	1x3
B/Pal.	10	0	1	6	2	1	7	1x2
A/Pas.	11	1	7	3	0	0	4	2x2 1x3
B/Pas.	13	0	3	1	9	0	7	1x3 1x2
Celkem	44	3	14	12	13	2	19	

Dva sourozenecké páry v budově v Pasecké ulici jsou rozděleny z výchovných a organizačních důvodů, které byly ředitelem uvedeny. Českou školní inspekci byly tyto důvody akceptovány.

Kapacita dětského domova dle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení činí padesát jedno dítě. V době konání inspekce byl evidenční stav čtyřicet čtyři děti, všechny s nařízenou ústavní výchovou.

Fyzický stav svěřenců byl třicet jedno dítě - osm pobývalo v rodinách na mimořádné dovolence (jarní prázdniny), dva byli na diagnostickém pobytu v dětském diagnostickém ústavu, dva v léčebně a jedno v internátě střední školy.

3 ŘÍZENÍ DĚTSKÉHO DOMOVA

3.1 Koncepční záměry dětského domova, plánování

Ředitel domova vypracoval po sloučení dvou dětských domovů pod jedno ředitelství dlouhodobou koncepci rozvoje zařízení na období 1999-2004. Je rozpracována do tří oblastí, které se dotýkají:

a) materiálně-technických podmínek - jsou stanoveny zásadní úkoly modernizace kuchyně, prádelny, WC, sprch a vybavení některých pokojů novým nábytkem, vybavení sportovním náčiním (brusle, lyže, kola), vybudování sportovního hřiště, zřízení a vybavení počítačové učebny. U všech akcí jsou stanoveny termíny.

b) zkvalitnění péče o děti a pracovníky - zajištění podmínek pro přijímání smyslově i lehce tělesně postižených dětí a s tím související proškolení pracovníků zařízení, vytvoření metodického sdružení pedagogických pracovníků, získávání pracovníků pro doplnění kvalifikace studiem speciální pedagogiky, zlepšování pracovních podmínek pracovníků všech profesí a zlepšení spolupráce s městským úřadem,

c) výchovně vzdělávacího programu - je rozpracován do částí zabývajících se biologickým, psychickým a sociálním rozvojem svěřenců. Jsou v něm stanoveny hlavní cíle ve složkách výchovy v dětském domově. Obsahuje cíle a úkoly v oblasti spolupráce s kmenovými školami svěřenců.

Střednědobé plánování výchovně vzdělávací činnosti je zachyceno v ročním plánu, který vychází z analýzy předchozího roku, přijímá nová opatření a je rámcově rozdělen do jednotlivých složek výchov. Vše je obsaženo v oddílech - příprava do školy, odpočinková, rekreační a zájmová činnost. Dále roční plán obsahuje nástin vlastností vychovatele, které zaručují dobré výsledky v práci s dětmi, zabývá se spoluprací s institucemi a organizacemi, materiálním zajištěním a účelným využíváním finančních prostředků.

Krátkodobé plánování se dotýká týdenních plánů a denních příprav. Pedagogičtí pracovníci mají v obou budovách k dispozici rozpis služeb, týdenní plány činností se svěřenci, podle kterých zpracovávají denní přípravy a týdenní plány ředitele. Rozpracování do větších celků, např. čtvrtletní či měsíční plánování, nebylo předloženo.

Oblast dlouhodobého plánování je zpracována velmi kvalitně, střednědobé plánování má svá úskalí zejména v prolínání prvků v organizaci řízení, promyšleně je zpracován týdenní plán ředitele. Krátkodobé plánování vždy neodráží činnosti z ročního plánu dětského domova. Oblast koncepčních záměrů a plánování je hodnocena jako standardní.

3.2 Odborné a pedagogické řízení

3.2.1 Organizační struktura dětského domova

Ředitel dětského domova pracuje ve funkci od 1. srpna 1997, je absolventem Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy obor učitelství pro školy pro mládež vyžadující zvláštní péči se zaměřením na etopedii, psychopedii a logopedii - je odborně a pedagogicky způsobilý. Je členem FICE (Federace dětských domovů České republiky).

Sociální pracovnice nastoupila do funkce k 1. září 1999, je absolventkou večerního studia SPŠ strojní. Před sloučením obou dětských domovů v jedno zařízení

pracovala v dětském domově převážně jako účetní. V oblasti sociální zastupuje ředitele v době jeho nepřítomnosti.

Přímá výchovná péče o svěřence je vedena v rozpisech služeb. Ředitel dětského domova vykonává přímou výchovnou práci denně od jedenácti do třinácti hodin a ve dvou hodinách týdně při hodnocení výsledků týdenní práce svěřenců. Svou přímou výchovnou činnost střídá na obou pracovištích dětského domova a podle potřeby zastupuje vychovatele či bere děti na akce mimo domov. Ředitel domova pobývá ve stanovených dnech střídavě na obou pracovištích.

Ve čtrnáctidenním cyklu je rozepsána přímá výchovná práce pedagogických pracovníků, kdy sobotní a nedělní služba je od 8:00 do 20:00 hodin a služba v ostatních dnech je od 14:00 do 20:00 hodin. Ke každé ze čtyř skupin dětí patří dva stálí denní pedagogičtí pracovníci a u každé skupiny dětí je po dobu služby vždy jeden vychovatel. V každé budově nastupuje ve 20 hodin noční vychovatelka, její služba trvá do osmi hodin druhého dne. Dvě pomocné vychovatelky, které vykonávají výchovnou práci na částečný úvazek, pomáhají při odvádění dětí do základní či mateřské školy a v době do nástupu denní služby. Rozpis služeb je pravidelně a včas vyvěšován.

Všichni pedagogičtí a provozní zaměstnanci se zapisují do knihy příchodů a odchodů.

Nově zpracovaný organizační řád byl projednán s pracovníky v září 1998 po sloučení obou domovů. Dotýká se předmětu činnosti zařízení a organizace provozu. Je rozsáhlý, v některých částech obecný, nekonkrétní a prolíná s body vnitřního řádu.

Vnitřní řád se dotýká výchovně vzdělávací činnosti, režimu dne, práv a povinností dítěte, výchovných opatření, kapesného, osobních darů dětí, návštěvního řádu, BOZP (povinnosti organizace, pracovníků, dětí). Pracovníci s ním byli seznámeni v září 1998.

Kompetence zaměstnanců jsou obsaženy v jejich pracovních náplních. Při nepřítomnosti ředitele dětského domova jsou na každém pracovišti určeni pracovníci k jeho zastupování v oblasti pedagogické i hospodářské.

Zástupci jednotlivých úseků se scházejí s vedením domova podle potřeby.

Oblast organizační struktury hodnotí ČŠI jako průměrnou.

3.2.2 Personální struktura dětského domova

Tab. 2: personální zajištění dětského domova

Zaměstnanci DD	Celkový počet	Z toho žen
Ředitel	1	0
Vychovatelé	8	6
Pomocní vychovatelé	4	4
Ostatní zaměstnanci	13	12
Celkem	26	22

Ke dni inspekce pracovalo v zařízení celkem 26 zaměstnanců. Z toho:

- 9 pedagogických pracovníků - ředitel domova a dvě denní vychovatelky jsou odborně a pedagogicky způsobilí, šest pedagogických pracovníků je pedagogicky způsobilých,
- 4 noční vychovatelky - dvě absolvovaly střední školu a dvě mají základní vzdělání,
- 13 provozních zaměstnanců - sociální pracovníce, ekonomka, vedoucí stravování, čtyři kuchařky, dvě uklízečky, dvě švadleny, údržbář, pradlena.

Pedagogický sbor je stabilizovaný, ve věkovém složení je zastoupena mladší i střední generace. Děti mají ženský i mužský vzor, spojením obou pracovišť domova došlo k pozitivní změně. Interpersonální vztahy jsou dobré, na obou pracovištích se postupně formují a při inspekci nebyly zjištěny protichůdné tendence.

Provozní pracovníci se zodpovědně podílejí na procesu výchovy svěřených dětí a pomáhají vytvářet dobré podmínky pro činnost dětského domova.

Personální struktura dětského domova je hodnocena ČŠI jako průměrná.

3.2.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Vedení dětského domova umožňuje pedagogickým pracovníkům podle jejich zájmu a podle provozních možností účast na akcích, které přispívají k rozšiřování znalostí a vědomostí. Jsou to akce pořádané školským úřadem a pedagogickou poradnou. Ředitel domova se účastní akcí Sdružení dětského domova, Dětského diagnostického ústavu v Liberci, Nadace dětských domovů, je členem FICE. Mimo tyto akce pořádané organizacemi si mohou pracovníci rozšiřovat obzor informacemi z časopisů (Předškolní výchova, Učitelské noviny, Školství, Náhradní výchova, Zdravá rodina) či samostudiem odborných publikací ze speciální pedagogiky, z oblasti pracovní činnosti ap.

Pedagogičtí pracovníci si mezi sebou vyměňují zkušenosti při denním setkávání či společných poradách. Na pedagogických či provozních poradách vychovatelů se cílená diskuse k rozšiřování obzoru na poli odborného růstu neobjevovala - ze zápisů není patrná.

Oblast péče o další vzdělávání a odborný růst se jeví jako průměrná.

V odborném a pedagogickém řízení sloučených pracovišť jsou v současné době ze strany ředitele rezervy. ČŠI hodnotí řízení dětského domova jako průměrné.

3.3 Kontrolní systém dětského domova, kontrola a hodnocení

Ředitel dětského domova předložil plán kontrol a hospitací v obecné poloze (bez termínů). Cílem je provedení tří hospitací u každého pracovníka během roku, po každé následuje kontrolní hospitace na ověření splnění úkolů. O kontrolách si ředitel vede písemné záznamy, s pracovníkem jsou závěry projednávány.

Plán vzájemných hospitací vychovatelů není pevně stanoven. Noví pracovníci a praktikující studenti jsou při nástupu vždy seznámeni s potřebnými předpisy pro práci s dětmi, je ustanoven uvádějící pedagogický pracovník.

Hodnotící kritéria k osobním příplatkům i odměnám byla s pracovníky projednána na poradě, každý pracovník je má založený v sešitech kontrol. V době inspekce nebyla kritéria vyvěšena.

Hodnocení činnosti se svěřenci se provádí společně jedenkrát týdně. K tomu je vyhrazen úterní podvečer. Vždy se zúčastňuje ředitel zařízení a službu konající pedagogický pracovník. Mimo toto společné hodnocení uplynulého týdne dochází k pravidelnému hodnocení ve výchovných skupinách v rámci denního režimu.

Kontrolní systém hodnotí ČŠI jako průměrný.

3.4 Informační systém dětského domova - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém předávání potřebných informací je veden:

- a) *mezi pracovníky* - vzájemným rozhovorem při předávání služeb, osobním rozhovorem ředitele domova s pracovníkem, na pedagogických a provozních poradách, záznamy v knize vzkazů, informacemi na nástěnkách, okamžitým řešením problému,
- b) *mezi pracovníky a dětmi* - osobním denním rozhovorem, při týdenním hodnocení, při vzájemných návštěvách dětí z obou budov.
Ředitel domova má stanoveny dva dny v týdnu, kdy pobývá na jednotlivých pracovištích a i tímto způsobem zajišťuje předávání informací.

Vnější informační systém se dotýká:

- a) *zákonných zástupců* - tj. podávání informací při návštěvních dnech či při návštěvě rodiče nebo zákonného zástupce v domově po domluvě, je-li ze strany rodičů zájem, rodičům je zasilán dopis při příchodu dítěte do zařízení,
- b) *škol, kam děti z domova docházejí* - osobní rozhovor s vyučujícími, telefonicky či při návštěvě vychovatelů na třídních schůzkách nebo návštěvou vyučujících v zařízení při akcích domova,
- c) *veřejnosti* - pozváním hostů na akce dětí, informacemi prostřednictvím tisku.

Vnější a vnitřní informační systém hodnotí ČŠI jako spíše nadprůměrný.

3.5 Vedení povinné dokumentace

V rámci inspekční činnosti byla sledována povinná dokumentace, která je vedena ve školním roce 1998/1999. Její výčet je uveden v bodě 1.5 této zprávy.

Předložená povinná dokumentace je vedena v souladu s § 45b zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších úprav, s § 11 odst. 7 a § 14 odst. 3 vyhlášky ministerstva školství ČSR č. 64/1981 Sb., o školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy a dále s článkem 6 instrukce č. 29 ministerstva školství ČSR č. j. 20 926/81-20 ze dne 31. července 1981, kterou se stanoví podrobnosti o organizaci školských zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy.

Byly shledány určité formální nedostatky (prolínání jednotlivých řádů, nevhodné formulace, výše kapesného ve vnitřním řádu se objevuje dvakrát - dle neplatné i současné legislativy apod.). Nedostatky byly s ředitelem projednány a zčásti během inspekce odstraněny.

Vedení povinné dokumentace hodnotí ČŠI jako průměrné.

3.6 Úroveň spolupráce dětského domova s dalšími zainteresovanými orgány

Spolupráce s dalšími orgány je dle vyjádření ředitele téměř bezproblémová. Zainteresovanými orgány, které spolupracují s dětským domovem, jsou Dětský diagnostický ústav v Liberci, oddělení péče o dítě referátu sociálních věcí a zdravotnictví příslušných okresních úřadů (OPD), okresní soudy, policie, dětské lékaři, dětský stacionář Spirála, školský úřad, bytový odbor městského úřadu a zájmové organizace - např. Klub přátel dětského domova při okresní knihovně, Český červený kříž okresu Jablonec nad Nisou, Praha a Děčín, Nadace O. Havlové, Nadace Terezy Maxové a Orea.

Spolupráce se zainteresovanými orgány a organizacemi je vedením domova hodnocena jako velmi dobrá a vstřícná. Na základě rozhovorů hodnotí ČŠI tuto oblast jako nadprůměrnou.

3.7 Výroční zpráva

Inspekci byla předložena výroční zpráva za uplynulý školní rok tehdy ještě samostatného Dětského domova v Jablonci nad Nisou (Pasecká ulice). Je zpracována podle pokynu školského úřadu a v souladu s § 17e odst. 2 a 3 zákona 564/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Postihuje oblasti tohoto zákona a její obsah je v souladu se zjištěnými skutečnostmi a je jedním z výchozích materiálů pro další činnost dětského domova.

Výroční zprávu a její zpracování hodnotí ČŠI jako průměrnou.

3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu činnosti dětského domova

Dle pozorování a rozhovorů s pracovníky dětského domova jsou finanční prostředky čerpány pro potřeby dětí a k zabezpečení provozu. Čerpání je pravidelně sledováno odpovědnými pracovníky domova. Plánovaný rozpočet by měl umožnit realizaci koncepce výchovně vzdělávacího programu, materiálně technického vybavení a údržby.

Evidenci kapesného i ošacení a ošetřovného vedou odpovědní pracovníci. V záznamech o osobních darech dětí i sponzorských darech není stvrzeno podpisem převzetí daru dotyčnou osobou.

Při rozhovorech, pozorováním vybavenosti i při sledování činností jednotlivých skupin bylo patrné, že finanční prostředky jsou vynakládány účelně.

ČŠI hodnotí čerpání jako spíše nadprůměrné.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným dokumentům a počtu svěřenců

Provoz dětského domova probíhá ve dvou budovách vzdálených od sebe asi patnáct minut chůze.

Objekt v Pasecké ulici je třípodlažní podsklepená vila s půdou. Ve sklepních prostorách je umístěna posilovna, dílna údržbáře, prádelna, mandlovna, kuchyň, kancelář vedoucí školní jídelny, šatna pro děti, plynová kotelná a sklady.

V prvním nadzemním podlaží se nachází prostorná hala, ředitelna, jedna učebna, jídelna, vychovatelna a sociální zařízení. Do druhého podlaží jsou umístěny tři ložnice (s pěti až sedmi lůžky), služební pokoj pomocných vychovatelek, šatna pro děti a sociální zařízení. Ve třetím podlaží jsou další dvě ložnice (tři a čtyři lůžka), dále kancelář, sklady a sociální zařízení. Půdní prostor slouží jako sklad.

V přilehlé garáži jsou kromě osobního automobilu uložena i jízdní kola. Do zahradní stavby se ukládají sezónní sportovní potřeby, zahradní nářadí a venkovní nábytek. Na pozemku, který je součástí objektu, bylo vybudováno víceúčelové hřiště, pískoviště, prolézačky a prostor pro sušení prádla. Na záhonech jsou pěstovány okrasné rostliny.

Druhý objekt dětského domova (na Palackého ulici) se sestává ze dvou budov spojených schodištěm se dvěma vchody.

Do sklepa jsou umístěny sklady a plynová kotelná. V prvním nadzemním podlaží se nachází klubovna, šatny, prádelna a místnost pro švadlenu, sklad oděvů a sociální zařízení. Sprchy a dílna pro údržbáře jsou situovány do mezanin. Druhé nadzemní podlaží slouží jednak jako vstupní hala, dále je zde umístěna ředitelna s kanceláří sociální pracovníce, jídelna, kuchyň, sklady a sociální zařízení. V dalším podlaží se nachází tři ložnice se čtyřmi až pěti lůžky a kanceláře. Čtvrté nadzemní podlaží slouží jako izolace a archiv, jsou zde umístěny dva hostinské pokoje.

V přístavbě byly zařízeny tři pokoje se třemi až čtyřmi lůžky, velká společenská místnost a koupelna.

Přilehlý pozemek je využíván pro relaxační činnosti (pískoviště, houpačky, prolézačky) a k nácviku pracovních dovedností (zahrádka s okrasnými květinami a ovocnými stromy). Garáž je využívána jako sklad.

Nedostatkem ve vztahu k výchovně vzdělávacímu procesu je chybějící cvičná kuchyň, dílny pro chlapce a dívky a dále pouze jedna používaná klubovna pro dvě výchovné skupiny v objektu na Palackého ulici. Není tak vytvořen dostatek prostoru pro realizaci výchovného působení a přípravu svěřenců na samostatný život.

Ložnice dětí a další místnosti užívané pro výchovnou činnost jsou postupně vybavované, v současné době zaměřuje vedení dětského domova pozornost na zařízení a vybavení prostor v Palackého ulici, kde je úroveň materiálního zajištění nižší.

Pomůcky a pracovní materiály jsou vychovatelům k dispozici v dostatečné míře, na základě rozhovorů s pedagogickými pracovníky a pozorováním v rámci inspekční činnosti lze konstatovat, že základní vybavení pomůckami pro výchovnou práci je vyhovující (sportovní nářadí, audiovizuální technika, knihy, časopisy, pomůcky pro estetickou, pracovní a výtvarnou výchovu).

Provoz dětského domova je dostatečně zajištěn v oblasti kancelářské i výpočetní techniky, na úseku prádelny i údržby. Dětský domov vlastní jeden osobní automobil.

Materiálně technické vybavení dětského domova je průběžně obnovováno, pro realizaci výchovného procesu chybí zajištění podmínek pro přípravu svěřenců na samostatný život (cvičná kuchyň, dílny pro dívky i chlapce). Nedostatkem je rovněž jedna klubovna sloužící pro dvě výchovné skupiny v objektu na Palackého ulici. Oblast je hodnocena jako standardní.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek dětského domova

Estetický vzhled, čistota a tepelné podmínky byly v rámci šetření zjištěny celkově jako příznivé, uvedené oblasti je ze strany vedení dětského domova věnována dostatečná pozornost. Při prohlídce objektu na Palackého ulici byly zaznamenány nevhodné světelné podmínky při přípravě na vyučování a nečisté stěny.

Denní režim zajišťuje dostatek prostoru pro relaxační a rekreační činnosti. Velmi často se v dostupných záznamech objevuje sledování televize (např. týdenní program skupiny „A“ v Pasecké ulici v týdnu od 19. do 25. října uvádí každý den jako jednu ze dvou náplní odpolední činnosti sledování televize). V rámci šetření při inspekční činnosti bylo potvrzeno, že sledování televizních pořadů je každodenní součástí mimoškolní výchovy.

Prostředí dětského domova zajišťuje dostatek soukromí a intimity pro svěřence v rámci daných dispozičních podmínek. Ložnice pro sedm dětí považujeme však za nevhodné a doporučujeme v další činnosti hledat řešení ke snížení počtu lůžek na ložnicích.

Pitný režim je zajištěn stálým přístupem dětí k tekutinám (šťáva nebo čaj v jídelnách).

Uvedená oblast je hodnocena jako standardní.

4.3 Hodnocení dětského domova z hlediska rozvoje osobnosti svěřenců, z hlediska výchovné práce a kvality speciálních činností

V rámci inspekce bylo provedeno pozorování výchovných činností hospitačního charakteru při dopoledním a odpoledním programu, při režimových činnostech a při společném hodnocení (s komunitními prvky), které prováděl ředitel dětského domova.

Rozvíjení osobnosti svěřenců probíhá na základě osobnostního přístupu jednotlivých pedagogických pracovníků, jejich zkušeností a názorů. Vzhledem k nedostatkům v kompatibilitě výchovného působení (viz kapitola 2.1 této zprávy) není činnost zarámována jednotlivými postupy.

Pedagogičtí pracovníci volili formy a metody práce přiměřené k věku a mentální úrovni dětí, důsledně zachovávali individuální přístup. Činnostmi prolínalo stálé hodnocení a pozitivní stimuly. Děti byly aktivní, projevovaly zájem o probíhané činnosti. Byly vedeny k samostatnosti a schopnosti komunikace.

Rutinní dovednosti zvládali svěřenci velmi dobře, což je dokladem důsledného přístupu ze strany vychovatelů.

Psychosociální klima ve výchovných skupinách bylo zaznamenáno jako příznivé s prvky otevřenosti a důvěry k výchovným pracovníkům.

Používané prostředky a pomůcky byly adekvátní vzhledem k probíhaným činnostem, pedagogičtí pracovníci byli na práci dostatečně připraveni.

Ve výchovné činnosti je využíváno kineziologického kurzu jedné z vychovatelek, která s dětmi v případě potřeby pracuje. Ředitel dětského domova zajišťuje se svěřenci logopedická cvičení.

Děti mají možnost pečovat o drobná zvířata (kotě, rybičky) a pěstovat na ložnicích pokojové květiny.

Uvedená oblast je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

4.4 Hodnocení dětského domova z hlediska znalosti a využívání důležitých informací o svěřencích

Při rozhovoru se sociální pracovníci, která vzhledem ke své pracovní náplni má zajišťovat dostatečnou informovanost vychovatelů o osobní, rodinné a sociální anamnéze svěřenců, byla zjištěna její nedostatečná znalost a orientace v uvedené oblasti.

Předložené osobní spisy svěřenců nebyly kompletní (v některých chyběly rozsudky a rodné listy) - údajně jsou v kanceláři ve vedlejší budově. Nedokázala uvést počty dětí celkem ani ve skupinách, neznala děti jménem. Ve spisech se objevovaly zprávy z vyšetření, které založila, aniž by podala vychovatelům informaci (sama nevěděla, jak se ve spise zpráva objevila).

Vychovatelé si zjišťují informace o dětech z vlastní iniciativy. Sociální pracovníce, která je funkci šest měsíců, jim není v uvedené oblasti nápomocna. Dle vlastního vyjádření doposud zajišťovala nový nábytek a na výkon funkce sociální pracovníce „neměla čas“.

Uvedená oblast je hodnocena jako naprosto nevyhovující, vyžaduje okamžité řešení.

4.5 Hodnocení dětského domova z hlediska úrovně výsledků výchovně vzdělávací činnosti

Katamnestické sledování provádí ředitel dětského domova. Za jeho působení odešly po dovršení zletlosti tři svěřenci. Všechny děti mají zajištěno ubytování, pouze jedna dívka je v současné době v pracovním poměru. Dalším dvěma bylo sice zaměstnání zajištěno, avšak nyní jsou evidováni na úřadu práce.

Dle vyjádření ředitele nejsou problémy při přijímání dětí na střední školy či do učilišť, svěřenci se dobře adaptují v nových podmínkách.

Do dětského výchovného ústavu nebyl přemístěn v posledním roce žádný svěřenec, dva byli v době inspekce na rediagnostickém pobytu v dětském diagnostickém ústavu pro výchovné problémy. Tato skutečnost odpovídá sociálnímu složení umístěných svěřenců.

V rámci soutěží pořádaných pro děti z obdobných zařízení se svěřenci uplatňují především ve sportovních disciplínách.

Při porovnání osobních spisů svěřenců s jejich současným hodnocením byl zaznamenán určitý pozitivní posun v oblasti resocializace a reedukace.

Uvedená oblast je hodnocena jako standardní.

4.6 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují činnost dětského domova

Vedení dětského domova připravuje řadu akcí (i ve spolupráci s jinými organizacemi), které pozitivně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost.

V době letních prázdnin se děti účastní letních táborů a rekreačních pobytů (spolupráce s ČSČK). Podzimní prázdniny trávili svěřenci pět dnů v Janských Lázních, zimní prázdniny na Horních Mísečkách.

Od počátku školního roku byly pořádány tři víkendové pobyty vždy pro osm dětí v Českém Ráji. Svěřenci se účastní jednodenních lyžařských a cykloturistických výletů do Jizerských hor.

Dalším doplněním jsou sportovní a kulturní aktivity (návštěvy plaveckého bazénu, fotbalových utkání, filmových a divadelních představení, diskoték).

Ve vánočním období uspořádali svěřenci společně s vychovateli besídku pro pozvané hosty.

Starší svěřenci mají možnost ve volném čase chodit na brigády.

Oblast je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

4.7 Hodnocení činnosti zařízení, která jsou součástí dětského domova

Součástí dětského domova dle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je školní jídelna s kapacitou 67 jídel.

Provoz školní jídelny probíhá ve dvou kuchyních v jednotlivých objektech (Pasecká ulice a Palackého ulice).

Materiální vybavení školní jídelny i kuchyně je celkově na standardní úrovni s tím, že v objektu na Palackého ulici je úroveň vybavení poněkud nižší.

Estetická výzdoba jídelen působila příznivým dojmem. Obě jídelny jsou v rámci výchovného působení využívány jako klubovny.

Uvedená oblast je hodnocena jako standardní.

5 ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

Dětský domov splňuje požadavky na náhradní péči pro děti od tří do devatenácti let v celém rozsahu. Sloučení obou dětských domovů v Jablonci nad Nisou pod jedno ředitelství umožňuje vzájemné poznávání dětí ve větším společenství, zabraňuje izolovanosti jednotlivců, skýtá možnost získávání přátel a porovnání života v jinak uspořádaném prostředí.

Zjištěná pozitiva:

- dobře zpracované koncepční záměry,
- jasně deklarovaný výchovně vzdělávací program,
- relativní bezpečnost aplikovaného systému, pozitivně laděné psychosociální klima s prvky otevřenosti a důvěry,
- stimulační a motivační úroveň výchovného procesu,
- fungující informační systém,
- promyšleně zpracovávaný týdenní plán ředitele,
- kontrolní činnost ředitele,
- velmi dobrá spolupráce se zainteresovanými orgány.

Zjištěná negativa:

- nepřesné rozlišení obsahu organizačního a vnitřního řádu,
- roční plán není vytvořen pro aktuální období,
- nebyla shledána kompatibilita mezi koncepcí výchovně vzdělávacího programu, ročním plánem a týdenními programy výchovné práce,
- nízká nabídka zájmových aktivit,
- nedostatečná příprava svěřenců na samostatný život,
- zcela nevyhovující oblast činnosti sociální pracovnice.

5.2 Doporučení inspekce k další činnosti dětského domova

- v oblasti přípravy svěřenců zajistit získání zkušeností pro samostatný život (vaření, drobné opravy oděvu, péče o byt, rozvržení financí - typové i praktické úlohy ap.),
- zajistit návaznost deklarovaného výchovně vzdělávacího programu na skutečně prováděné činnosti (plnění cílů výchovy),
- odstranit formální nedostatky ve vedení povinné dokumentace,
- rozšířit nabídku zájmových aktivit,
- věnovat mimořádnou pozornost oblasti sociálních činností,
- uspořádat a sjednotit vedení osobních listů svěřenců,
- podnítit zájem pracovníků o rozšíření kvalifikace (studium speciální pedagogiky, studium sociálně právní aj.).

5.3 Datum vyhotovení zprávy

razítko

Podpisy inspektorů: vedoucí týmu: Olga Talášková v. r.
   člen týmu: Božena Vydrová v. r.

V Trutnově dne 22. března 1999

5.4 Datum a podpis ředitele kontrolovaného dětského domova stvrzující převzetí zprávy

Inspekční zprávu jsem převzal dne 30. března 1999

razítko

Podpis ředitele: Jiří Hána v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel dětského domova podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

5.5 Další adresáti zprávy

Na vědomí

Adresát	Datum předání/odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	14. dubna 1999	095 207/99-5060
Školský úřad:	14. dubna 1999	095 208/99-5060

5.6 Připomínky ředitele dětského domova

Datum	Čj. ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly doručeny